

Українофобія Зе-гулліверів,

або Обтяжені
«языком»

» стор. 4

Знати «як тікав
галопом Трубецькой
під Конотопом»

Легко і цікаво про серйозні речі: на
Конотопщині всім першокласникам на День
знань подарують «Конотопську абетку»

» стор. 5

Поранене прекрасне

Чи варто звинувачувати
Івана Марчука в тому, що
він забрав свої картини
зі шкільного музею
рідного села

» стор. 3

Україна молода

П'ятниця, 27 серпня 2021 року

№87 (5819)

Учораšní курси
НБУ:
1 \$ = 26,707 грн
1 € = 31,343 грн
1 рос. руб. = 0,361 грн

Прощальний поцілунок літа

Холодний циклон з Європи спричинив зниження температури
у більшості регіонів України

» стор. 2

■ РИМА ТИЖНЯ

Післямак післясвят

Олександр ІРВАНЕЦЬ

*Мов шеренги параду, проходять літа,
І усі вони — незабутні.
Бо Історія — це не тільки свята.
Переважно Історія — будні.
Несподівано ми почали свій політ,
Чи свій сплав кам'яними порогами.
І позаду вже тридцять наповнених літ
То поразками, то перемогами.
А тому, читачу, будь ласка, зятям,
Я для тебе цю думку повторюю:
Нумо жити своїм щоденним життям,
І тим самим творити Історію!*

На порозі бабиного літа.
Фото з сайту ua.news.

Володимир В'ятрович
народний депутат від
«Європейської Солідарності»

«Треба далі впливати на народних обранців, щоб вони не підтримали ідею спотворити по-справжньому великий український герб — тризуб».

■ СИМВОЛИ

Зелений ГЕРБарій

Битва за тризуб продовжиться у вересні

Інна СТЕПАНЧУК

На позачерговому засіданні в День Незалежності, 24 серпня, Верховна Рада 257 голосами підтримала президентський проєкт про великий герб. «Але для повного ухвалення треба конституційну більшість — 300 депутатів. Такої підтримки в Зеленського поки що немає. Тому доля тризуба буде вирішуватися вже у вересні. Треба далі впливати на народних обранців, щоб вони не підтримали ідею спотворити по-справжньому великий український герб — тризуб», — так прокоментував події святкового дня у залі парламенту народний депутат від «Європейської Солідарності» Володимир В'ятрович.

Уся фракція «ЄС» участі в голосуванні за законопроект не брала. Такої ж позиції притримувалася і «Голос». Відмовилася голосувати й «Опозиційна платформа — За життя!». Правда, в «опозиціонерів» свої аргументи і вони у звичному для них репертуарі. Як йдеться в оприлюдненій на сайті політсили заяві, «у проєкті герба вліпили корону, яка виглядає дико для демократичної республіки. Там знайшлося місце для символів Львова, але не знайшлося місця для символів півдня та сходу України. Проєкт повністю занурений у «західнянське» минуле і не містить жодного символу майбутнього для країни. Мабуть, уявити це майбутнє нинішня влада просто не в змозі».

Під час обговорення законопроекту №5712 депутат «ЄС» Микола Княжицький нагадав, що «колись комуністи, ненавидячи тризуб, намагалися розмити наш символ і записали в Конституцію, що там мають бути інші елементи, зокрема козак». «Але треба віддати належне Віктору Ющенку та Юлії Тимошенко, які свого часу не винесли цю ідею на голосування в сесійний зал. Вірю, що фракція «Батьківщина» і цього разу, як і тоді, не підтримає цієї містифікації», — додав Княжицький. Але «Батьківщина» в підсумку таки дала 13 голосів «за».

Володимир Зеленський, який виступав у святковій частині засідання ВР, відверто зізнався, що ідея великого герба належить першому президенту Кравчуку. «Це його ідея, його мрія... Нехай буде здоровим», — сказав Зеленський про Кравчука, який зараз важко хворіє після операції.

«Уся Конституція України — це система компромісів, — апелював на слова Княжицького про комуністів перший заступник голови ВР України Руслан Стефанчук. — Якби їх не було, за Конституцію б не проголосували 315 народних депутатів. І тому нам сьогодні треба не сперечатись, а виконувати положення Основного Закону України». Виникає запитання: а чи не простіше скасувати цю вимогу Конституції? «Оскільки ст. 20 (про державні символи. — Авт.) міститься в першому розділі Конституції України, то для її зміни потрібно проводити всеукраїнський референдум. Вартість одного референдуму — орієнтовно 2 млрд грн», — зазначив Стефанчук.

Отже, у вересні ВР знову повернеться до питання герба, аби втілити в життя «мрію Кравчука». Нехай Леонід Макарович одужає, а його мрія все ж хай залишиться мрією. ■

■ НА ФРОНТІ

Ти туди не ходи, ти сюди ходи

Росіяни не пускають патрулі місії ОБСЄ на окуповані території

Тарас ЗДОРОВИЛО

Упродовж тижня на фронті загинуло четверо захисників України. Так, 19 серпня від кулі ординського снайпера загинув боєць 24 ОМБр — Островський Василь (1980 р.н.) зі Львівщини. 22 серпня під час несення служби о 15:15 на взводно-опорному пункті загинув випускник Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного лейтенант Юрій Михайлов: куля снайпера вбила офіцера крізь бійницю в окопі. Юрій лише цього дня завершив навчання у Львівській військовій академії. Офіцер здобув фах командира механізованих підрозділів та проходив службу у 28-й окремії механізованій бригаді імені Лицарів Зимового Походу, він самовіддано боронив Україну у війні з Росією. Хлопець був сиротою.

А в День прапора, 23 серпня, на Донеччині загинув 38-річний боєць 131-го розвідбату, молодший сержант Олександр Аксьонов, уродженець Борисполя, що на Київщині. На День Незалежності на фронті в результаті обстрілу загинув командир відділення, старший сержант 74-го окремого розвідувального батальйону В'ячеслав Питько. Захис-

ник України був уродженцем міста Кам'янське Дніпропетровської області, йому було 48 років.

На передовій наступного дня теж було неспокійно: впродовж доби 25 серпня зафіксовано п'ять порушень режиму припинення вогню. Загарбники обстрілювали наші позиції поблизу Новолуганського, Травневого, Катеринівки з ручних протитанкових гранатометів і великокаліберних кулеметів, автоматичних станкових гранатометів.

Крім того, на Луганщині було зафіксовано проліт ворожого безпілотного літального апарата типу «Орлан-10» із перетином лінії розмежування. На обстріли росіян наші захисники відкривали вогонь у відповідь. Втрат у цей день не було.

Про всі факти порушень з боку російсько-окупаційних військ Українська сторона СЦКК повідомила представників Місії ОБСЄ через встановлений координаційний механізм.

Станом на 7-му годину ранку 26 серпня порушень режиму припинення вогню не зафіксовано.

Додамо, що делегація депутатів Європейського парламенту відвідала район проведення операції Об'єднаних сил із метою ознайомлення із поточною безпековою ситуацією на Приазов'ї. Наголосимо, що

українська сторона Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню та стабілізації лінії розмежування сторін повідомляє про чергові порушення щодо розміщення озброєння та військової техніки з боку збройних формувань РФ, про що йдеться у Звіті Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ від 24 серпня 2021 року. У ході моніторингу відведення озброєння місією ОБСЄ зафіксовано на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей 102 одиниці озброєння, які розміщені з порушеннями ліній відведення та поза межами виділених місць зберігання (12 одиниць із порушеннями ліній відведення, 73 поза межами виділених місць зберігання та 17, які перебували в зоні безпеки).

На полігоні поблизу населеного пункту Міусинськ із порушеннями ліній відведення розміщено 3 одиниці ракетних систем залпового вогню. Поза межами виділених місць зберігання перебували 14 танків, 10 самохідних та 11 причіпних гаубиць. Поряд із населеним пунктом Садовий Місією зафіксовано 9 одиниць РСЗВ з порушеннями ліній відведення. На полігоні неподалік населеного пункту Тернове 21 танк та 17 самохідних гаубиць пере-

бували за межами виділених місць зберігання. Патрулями та БПЛА малю радіуса дії місії ОБСЄ зафіксовано озброєння, яке розміщене в зоні безпеки в житлових районах населених пунктів Калинове, Брянка та поблизу Кам'янки, Старобешівського, Новомихайлівки, Мар'янівки.

Зазначене може свідчити про ймовірне створення російськими окупаційними військами маневрових броньованих груп, перевірку резерву та ротацию особового складу. В звіті Місія вкотре оприлюднює факти перешкоджання роботі патрулів СММ ОБСЄ з боку російсько-окупаційних військ, які мають системний характер. Збройні формування Російської Федерації не пропустили патруль Місії, пославшись на «роботи з розмінування» та «проведення інженерних робіт» на блокпостах поблизу тимчасово окупованих населених пунктів Заїченко та Хрещатицьке.

Варто зазначити, що в період між засіданням ТКГ з 20 липня по 24 серпня 2021 року зафіксовано 70 випадків недопусків патрулів СММ ОБСЄ на непідконтрольну уряд України територію. Зокрема 64 (91%) випадки — на тимчасово окупованій території Донецької області. Найбільша кількість недопусків на блокпостах поблизу населеного пункту Шевченко — 9, по 6 — в населених пунктах Заїченко, Новоазовськ, Старомихайлівка.

Вказані порушення лежать в основі загострення ситуації на лінії розмежування та демонструють небажання збройних формувань Російської Федерації дотримуватись раніше досягнутих домовленостей. ■

■ ПОГОДА

Прощальний поцілунок літа

Холодний циклон з Європи спричинив зниження температури у більшості регіонів України

Ірина КИРПА

До України завітав оксамитовий сезон: поки погода дарує м'яке тепло жителям курортних регіонів на півдні, а от центральні, північні та східні області накрив холодний циклон з дощами й пронизливими вітрами. Відразу ж після Дня незалежності дощова погода «протверезила» жителів Одеської, Чернівецької та Івано-Франківської областей, а в Києві, на Вінничині та прилеглих до них областях температура повітря не піднімалася вище 18-23 градусів тепла.

Згідно з прогнозами синоптиків, оксамитовий сезон на півдні України триватиме як мінімум до 10 вересня. У курортній зоні на узбережжі Чорного та Азовського морів удень повітря прогріватиметься до 30-32 градусів тепла, що дозволить місцевим підпри-

Нічого-нічого, буде тепло і на нашій вулиці.

Фото з сайту pravda.com.

емцям надолужити збитки через дощову погоду в червні та липні.

«Синоптична ситуація наприкінці серпня принесла похолодання до Києва та Київської області, хоча вже найближчими днями жителів столиці порадує нехай й нетривала, але спекотна погода без опадів, — розповіла народний синоптик Наталія Діденко. — Пого-

да змінить гнів на милість: на зміну прохолоді у 19-21 градус вище нуля прийде справжнє «бабине літо».

Останній тиждень літа порадує південь України й такі відомі морські курорти, як Кирилівка, Бердянськ, Скадовськ, Генічеськ та Залізний Порт, продовжать прийом туристів. Однак любителів серпневої романтики си-

ноптики попереджають про температурні гойдалки: вдень від 28 до 32 спеки, а ось вночі температура повітря почне опускатися до 16-18 градусів вище нуля. На думку відпочиваючих, дихати морським повітрям стало легше, літня спека відступила, але погода все ще дарує сонячні дні. Температура води в Азовському морі вдень досягає комфортних показників у 25-26 градусів тепла, на чорноморському узбережжі трохи прохолодніше, але все ще досить добре.

З наближенням осені ми побачимо дощі та похолодання на півночі й у центральних регіонах України. Прохолода дозволить школярам та студентам швидше адаптуватися до нових реалій початку навчального року. А ось в аграріїв триває сезон збору овочів та фруктів, який, до речі, влітку цього року порадував відмінними результатами. Чудовий урожай яблук, динь, кавунів, персиків, помідорів, огірків та винограду дасть можливість українцям зміцнити імунітет природними вітамінами, отримати надійний захист від осінньої депресії, застуд та всляких вірусів аж до наступної весни. ■

■ РАХУНКОВА ПАЛАТА	■ РАХУНКОВА ПАЛАТА	■ РАХУНКОВА ПАЛАТА	■ РАХУНКОВА ПАЛАТА
200 млрд гривень Україна витратить на ракетну програму до 2031 року, повідомив секретар РНБО Олексій Данилов.	16 млрд Євросоюз із 2014 року, заявив президент Європейської ради Шарль Мішель.	2,7 млрд доларів Україна отримала від Міжнародного валютного фонду, наголосили в НБУ.	6,5 млн тонн зернових нового урожаю вже експортувала Україна, зазначили в Мінаргополітики.
1,5 млн іноземних туристів відвідали цього року Україну, підрахували у Державному агентстві розвитку туризму.			

РЕЗОНАНС

Художника образити може кожен

Чи варто звинувачувати Івана Марчука в тому, що він забрав свої картини зі шкільного музею рідного села

Світлана МИЧКО
Тернопільська область

Скажу відразу, що була неприємно здивована, прочитавши у фейсбуці офіційне повідомлення Лановецької міськради про те, що всевітньо відомий український художник Іван Марчук (уродженець села Москалівка донедавна Лановецького району Тернопільщини) забрав свої картини з музею Москалівської школи. «Щось тут не те!» — подумалось. Бо свого часу писала для «УМ» про цей музей, їздила до Москалівки, спілкувалася з причетними до його створення людьми і мала достатньо підстав переконатися в тому, з якою глибиною і щемливою любов'ю завжди ставився геній сучасності Іван Марчук до своєї маленької Батьківщини в глибокій провінції та всього з нею пов'язаного. Що ж, моє перше відчуття мене не підвело... Відтак пропоную читачам коментарі, які показують ситуацію з різних сторін.

«Колись маестро подарував їх (картини. — Авт.) сільському музею свого рідного села, але, на превеликий жаль, ми змушені були попрощатися з ними, — йдеться у згаданому на початку повідомленні від Лановецької міської ради. — Наразі дана подія висвітлена дуже однобоко, тому давайте поставимо всі крапки над «і». Лановецька міська рада не заборонила Івану Степановичу забирати твори мистецтва, автором яких він є. Та це право має лише він. Однак за відсутності Івана Марчука двоє осіб вандалними способами стали зривати оригінали картин зі стін та обгортати їх у будівельну плівку (за правилами перевезення витворів мистецтва це неприпустимо). Прохання представити документи, що посвідчують їх особу чи надають їм право вчиняти дані дії, вони ігнорували. У відповідь на це було викликано поліцію, бо на вмовляння врегулювати питання цивільзованим шляхом сипалися лише погрози.

Після приїзду правоохоронців до музею приїхав і сам Іван Марчук, який висловив бажання забрати картини до Києва. За словами художника, його творами повинен милуватися весь світ, а не тільки сільські мешканці. Лановецькою міською радою складено акт про передачу Івану Степановичу 41 картини, дев'яти картин, виконаних у стилі графіки, та двох керамічних виробів. Дуже шкода, що мала Батьківщина митця зали-

Іван Марчук у музеї Москалівської школи в день вивезення звідти його картин.
Фото з сайту газети «Голос Лановеччини».

шилася без його творів».

Через пару днів, коли про цю подію повідомили десятки, якщо не сотні ЗМІ, а в соцмережі «Фейсбук» з'явилося чимало критичних коментарів на адресу як художника, так і місцевої влади, короткий пост щодо ситуації було розміщено і на сторінці самого Івана Марчука. Цитую: «Моя Москалівка. Відлуння... Школа з середньої стала початковою. Ентузіасти, причетні до створення музею, з роботи звільнені. Кімнатки меморіального музею вологі (опалення взимку відсутнє), охорона відсутня. Оригінали наданих для експонування творів довелось забрати. На більшості з них відбилися наслідки несприятливих умов зберігання. Вони складуть основу державного музею... якщо буде. Але в Москалівці зібрано чимало меморіальних речей, фотографій, розроблено змістовні, зворушливі екскурсії. Передач для експозиції два десятки принтів на полотні зі своїх картин. Чи буде кому (і для кого) те демонструвати і зберігати?.. Дорога до села вся у вибоїнах і канавах. Але то моя рідна дорога додому».

Далі — коментар людини, завдяки якій та її чоловікові Юрію Мар'яновичу Поплавському, колишньому директору Москалівської школи, і з'явився там 11 років тому перший і досі єдиний у світі (!) музей Івана Марчука, який увесь цей час був їхнім дітищем. Отже, слово Галіні Поплавській: «Коли в Москалівці створювали в малесенькій кімнатці музей, то це було наслідком щирої любові й довіри художника до рідного села, його жителів. Митець нікому з владних чиновників нічого не обіцяв. Художник не давав ніяких обіцянок щодо того,

на який час він дає в село ці картини. Якщо представники влади хотіли, щоб художник передав оригінали їм, то слід було домовитися з ним. Просто щиро з ним про це переговорити, а не поставити його перед фактом, що картини величезної вартості, виявляється, після входження села в ОТГ стали комунальною власністю... Невідома і доля музею надалі. Хто візьме під свою опіку прекрасні копії, які привіз і обіцяє надалі привозити Іван Марчук? Дуже хочеться, щоб вони не стояли в куточку сиротами, а щоб хтось їх розвісив і показував людям, небайдужим до мистецтва і долі геніального митця. Ентузіазму жителям села не позичати. Є чимало молодих людей, які можуть продовжувати почату понад 20 років тому співпрацю. Недарма вийшли зі школи 5 поколінь екскурсодів, які близько спілкувалися з художником, не раз бували в його гостинній квартирі в Києві та простенькій дачі в Каневі. Усі вони відчули тепло душі цієї великої людини, усі вдячні йому. Вони не просто вміло вели екскурсії, а вивчали напрями в мистецтві, внесок митця у кожен із цих напрямів. Віримо, що музей буде й надалі працювати і тішити людей».

Щодо авторки цих рядків, то особисто я не вірю, що музей у школі, яка стала початковою, а подружжя Поплавських там уже не працює, залишиться. Однак у Ланівцях створюється справді сучасний музей, навіть більше — «Культурний центр народного художника України І. С. Марчука». Цьому комунальному закладу оригінали творів генія пензля, звичайно, дуже навіть пасували б. На жаль, місцевій владі чомусь не вдалося домовитися про таку передачу... ■

СПІВРОБІТНИЦТВО

Поставлять на крило

Харківський ФЕД підписав із Туреччиною три контракти на виготовлення комплектуючих для авіатехніки

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Харківська машинобудівна компанія ПАТ «ФЕД» спроектує і виготовить для турецьких гелікоптерів агрегати систем управління польотом і гідравлічні системи. Відповідний договір сторони підписали в ході Міжнародної виставки озброєнь IDEF-2021, що днями завершилася у Стамбулі.

Як повідомив голова правління підприємства, президент асоціації «Авіапром» Віктор Попов, цього року харків'яни з турецькими колегами уклали вже три угоди про співпрацю в авіаційній галузі на загальну суму понад 20 мільйонів доларів. «Два контракти — це вертолітна тематика, — сказав він. — Крім цього, ми беремо участь у програмі TF-X (Turkish Fighter Experimental). Йдеться про літак п'ятого покоління, винищувач. Так само це величезна робота, дуже стислі терміни. Важливо, що буде водночас розробка і поставка. Це означає, що ми повною мірою завантажуємо своїх інженерів, технологів і виробництво в цілому».

До речі, спільні проекти в авіаційній галузі з турецькими компаніями мають й інші вітчизняні підприємства. На згаданій виставці двигун ТВ3-117ВМА-СВМ1В 1 серії виробництва запорізького заводу «Мотор Січ» був представлений поряд з макетом гелікоптера важкого класу АТАК-II. Контракт на поставку цих агрегатів сторони підписали 29 червня. За угодою, перша партія комплектуючих повинна бути поставлена у вересні наступного року, а решта 12 двигунів — до кінця 2025-го. «Я зустрічався з Реджепом Ердоганом, їздив у складі делегації, — повідомив директор «Мотор Січі» В'ячеслав Богуслаєв. — Туреччина демонструє серйозні плани в частині авіації. Вони просять нас зробити редуктор і все інше, необхідне для гелікоптера, крім фюзеляжу. Фюзеляж у них вже стоїть хороший».

Підписані контракти передбачають розробку й постачання всієї рушійної системи для ударних турецьких гелікоптерів, що складає досить суттєвий процент їх загальної вартості. Водночас чималий відсоток українських комплектуючих автоматично відкриває можливість для локалізації виробництва гелікоптерів даного класу в Україні. Не виключено, що така співпраця допоможе оновити і парк вітчизняних машин, де наразі домінують морально застарілі Мі-24 радянського зразка. ■

АВТОПАРК

«Швидкий» патруль

Черкаські медики одержали 24 новенькі автомобілі

ки отримали медики Сміли та Умані, дві — Звенигородки, по одній — Золотоноші, Чорнобаю, Ірклієва, Чигирини, Городища, Лисянки, Ватутіного та Христинівки. Ще вісім автівок отримали медики міста Черкаси.

Як зазначає голова Черкаської ОДА Олександр Скічко, у Шевченковому краї це другий такий транш за два останні місяці. Загалом за дев'ять місяців автопарк обласного Центру екстреної медичної допомоги поповнився 66 новими «швидкими». «А в першому кварталі 2022 року

маємо отримати ще 31 автівку. Отож повністю оновимо автопарк «екстренки». Усі «швидкі» обладнані GPS-трекерами і тривожними кнопками. І це особливо важливо, враховуючи, що почастішали напади на працівників «швидкої». За останні п'ять місяців — дев'ять випадків у нашій області», — говорить Олександр Скічко.

«Ці автомобілі — це великий внесок у розвиток медицини Черкащини. Адже ми знаємо, що вчасно надана медична допомога — це насамперед врятовані людські життя», — додає Ірина Назарок. ■

Людмила НІКІТЕНКО

У Черкасах медики обласного Центру екстреної медичної допомоги одержали 24 новенькі автомобілі.

Як повідомляє «Україні молодій» Ірина Назарок з обласного Центру екстреної медичної допомоги, всі ці «швидкі» типу «А», «В» та «С» на базі Citroen Jumper мають усе необхідне медичне устаткування й готові одразу стати до роботи. «Автівки обладнані сучасною апаратурою згідно з європейськими стандартами. Загальна сума, яку витратили на придбання автомобілів, становить 59 мільйонів 565 тисяч гривень», — каже пані Ірина. І додає, що розподіляли автівки на кожний підрозділ, зважаючи на географію, територію та зони обслуговування, рельєф доріг і якість дорожнього покриття. Відтак, спецтранспорт отримали бригади екстреної медичної допомоги в різних куточках Черкаської області — по три автів-

РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА

25 тис. гривень на рік коштує бюджету навчання одного школяра, поінформували в Міністерстві фінансів України.

80% техніки, представленої на параді 24 серпня, — це українські розробки, розповів екзаступник начальника Генштабу 2006-2010 років Ігор Романенко.

70% спеціалістів в Україні не задоволені рівнем своєї зарплати, за результатами опитування, проведеного сайтом з пошуку роботи Jooble.

10% світових запасів літію володіє Україна, за словами начвідділу рудних і нерудних корисних копалин Держгеонадр Наталії Флорі.

5 країн оголосили про створення фонду протидії Росії в Україні, акцентувала заступник голови британського МЗС Венді Мортон.

Тетяна ПАРХОМЧУК

КОЛІЗІЇ

Українофобія Зе-гулліверів,

або Обтяжені «язиком»

Буремний час світоглядних протистоянь — утвердження української державності проходить складний шлях як зовнішньої окупації, так і внутрішнього проросійського опору й провокацій різного характеру. Тридцятирічна боротьба, що не вщухає, й протистояння значною мірою гальмують ходу цією тернистою дорогою. І ускладнюється цей процес ще й присутніми на високих постах проросійськими неонуворишами. І от уже міністр закордонних справ Росії ледь не в унісон заявив, що врегулюванню Мінського процесу заважають не систематичне порушення режиму «припинення вогню» Росією, а прийняті в Україні закони: про освіту, мову, корінні народи. Яким чином? Важко досягнути цю кремлівську логіку «сумної конячки», як називають Лаврова. І «дивним» чином оприлюднена антиукраїнська позиція Кремля збігається з проросійським порядком денним окремих українських політиків.

«Гуллівер» визнає окупацію Криму та Донбасу?

19-го серпня в Україні відбулась прем'єра стрічки «Гуллівер повертається».

Це англомовний повнометражний 3D анімаційний фільм-фентезі російського режисера Іллі Максимова, знятий у ко-продукції України та Кіпру. Фільм створений анімаційним підрозділами Gulliver films (Кіпр) та кінокомпанією Студія «Квартал 95» (Україна). Сюжет фільму базується на романі Джонатана Свіфта «Мандрі Гуллівера».

У світі прем'єра стрічки відбулася 18 червня 2021 року на Шанхайському міжнародному кінофестивалі.

Як заявили творці стрічки у серпні 2021 року, фільм «Гуллівер повертається» знімався англійською мовою, тобто весь ліпсінг фільму (те, якою мовою рухаються губи персонажів) — англомовний.

Раніше, у 2019 році, в інтерв'ю виданню Detektor media співпродюсер стрічки Борис Шефір заявив, що стрічка має вийти в двох мовних версіях із повноцінним ліпсінгом анімації під кожну з цих двох версій (тобто губи персонажів будуть рухатися на відео у відповідності до цих мов): англомовній версії для міжнародного прокату та у російськомовній — для прокату в Росії/СНД, а для України буде створений лише українськомовний дубляж (тобто лише дублювання аудіо, але без створення відео з повноцінним ліпсінгом під українську мову). Також у тому інтерв'ю 2019 року Шефір заявив: «Ми (Студія Квартал-95) сподіваємось, що через два роки (тобто у 2021 році) російський кінопрокатний ринок для нас відкриється».

Після прем'єри в Шанхаї 7 липня 2021 року стрічку було представлено у позаконкурсній програмі «Прийми інакшість» на південно-корейському міжнародному кінофестивалі.

Планується, що в міжнародному прокаті стрічку побачать глядачі з понад 60 країн, серед яких Португалія, Іспанія, Італія, Туреччина, Австралія, країни Бенілюксу (Бельгія, Нідерланди, Люксембург), Середнього Сходу, Латинської Америки тощо.

А тепер найцікавіше. Фільм має вийти в широкий російський кінопрокат, включно з окупованими Росією регіонами України — Донбасом та Кримом, 27 січня 2022 року. Дистриб'ютор — «Наше Кино». Для кінопрокату в Росії фільм було дубльовано російською мовою в 2021 році. Тобто й на окупованих РФ українських територіях фільм демонструватиметься російською. Що це означає? «Квартал 95» визнає окупацію Росією наших територій?

«А козачок — засланий?»

Після президентських виборів політика Зеленського, за якого як за двоного прооголосувала значна частина російськоорієнтованих виборців, змущена була дещо помінятися. Це сталося чималою мірою під тиском свідомого громадянського суспільства, ак-

тивістів і патріотів.

У березні 2020 року Зеленський підписав закон «Про повну загальну середню освіту», де уточнив і доповнив чинні українізаторські документи.

До того, нагадаємо, в 2017 році президент Петро Порошенко підписав закон про освіту. Його нормативний акт зобов'язував переходити на навчання у державних закладах освіти лише українською мовою.

І... починаючи з 2020 року представники «зеленої» влади почали заявляти про існуючу, так звану, «українську російську».

Нагадаємо, про це та про те, що «українська російська» — це частина культурної спадщини України, вперше заявила експресекретарка президента Володимира Зеленського Юлія Мендель. Власне, ця заява стала точкою неповернення, пусковим механізмом, який зіштовхнув її з поста Зе-речниці. Її зацькували і соцмережі, й активісти з патріотами в ЗМІ, а на додачу офіс президента ударив, лукаво відхрестившись від неї, мовляв, це приватна думка Юлії Мендель. І цікаве для багатьох питання, через що вона пішла з поста — чи нерви здали, чи зрозуміла абсурдність використання її в якості рупора проросійських та й загалом підозрілих заяв команди чинної влади, через озвучування котрих вивчали реакцію суспільства — досі залишається відкритим.

Далі, ексміністр внутрішніх справ Арсен Аваков, презентуючи свою книгу — про події в Харкові в період Революції гідності, також говорив про історичну двомовність. Ба, навіть більше, він заявив про існування на Харківщині особливої слобожанської мови (тобто суржик), а загалом, ніби ко-

Починаючи з 2020 року представники «зеленої» влади почали заявляти про існуючу, так звану, «українську російську». Далі, ексміністр внутрішніх справ Арсен Аваков, презентуючи свою книгу — про події в Харкові в період Революції гідності, також говорив про історичну двомовність. Ба, навіть більше, він заявив про існування на Харківщині особливої слобожанської мови (тобто суржик).

ристуючись з Мендель одними і тими ж шпаргалками, Аваков пропонував визнати, що російська мова «не належить РФ».

І от тепер речник тристоронньої контактної групи в Мінську, радник глави ОП Андрія Єрмака Олексій Арестович підхопив пропагандистський стяг із двоголовим російським орлом, що випав з рук екссоратниці по ЗЕвладі Мендель.

Мовні спотикання «зелених»: Арестович, Бужанський і К°

Пропозиція Олексія Арестовича законодавчо розділити поняття «російський» і «руський» виглядає як просте «пропихання» російської мови в Україні.

«Я вважаю, що ми повинні розрізнити на законодавчому рівні поняття «російський» і «руський», сказати, що «російську культуру», «російську мову» кодифіковано в Україні. Тобто, виникла вона в Україні, це наша історична мова — так само, як і українська», — сказав Арестович.

Зауважимо, що в українській мові поняття «руський» (що стосується давньої Київської Русі і її духовної спадщини) чітко відрізняється від поняття «російський» (що стосується сучасної Росії). А головне, що руська і українська — це не дві окремі мови на одній основі.

І руська — це історична назва української, національної мови сучасних

95-й російський квартал?

Фото з сайту site.ua.

українців. І не треба намагатися нас заплутати й ввести в оману.

Також Арестович заявляє, що є противником мовного закону в «нинішній інтерпретації».

Йдеться про Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Мовляв, цей Закон позбавляє вільного спілкування іншими мовами.

Але Закон про українську мову як державну в Україні не забороняє в побуті спілкуватися будь-якою мовою світу, українська ж має стати повноправним державним інструментом на всіх рівнях: від ділового, освітнього до розважально-культурного.

Гуманітарна контрреволюція

Словом, виляє п'ятою точкою, маніпулює російське лобі в середовищі най-

Юлії Тимошенко намагався провести українізацію освітнього процесу, видавши відповідну постанову. Конституційний Суд України за президентства Януковича визнав це рішення незаконним. Тому й тепер за «правильного» нового призову «зелених» суддів КСУ перегляду рішення КСУ щодо Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» навряд чи щось заважатиме. Окрім громадянського суспільства.

Кіноінвестори з металорізками?

Про всеядність «слуг» ходять легенди, а краще б — міфи.

Тому заява про право на російську як другу українську виглядає не лише як хитрозроблений прилад для чергового «осмінення» чужинським українців на угоду Кремлю, а й як типова булімія на все, що має вплив на світогляд і до того ж приносить прибуток.

От і чутки про ще один культурно-політичний камінь спотикання — легендарну Одеську кіностудію — зависли в затуманеному повітрі. Йдеться про те, що частину території Одеської кіностудії міністру культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко нібито хоче чи то забудувати, чи то орендувати.

Нещодавно Олександр Ткаченко прокоментував ці закиди: «Я впродовж 15 років маю стосунок до Одеської кіностудії. А після того, як я побував на київських кіностудіях, був вражений: у принципі, я навіть не думаю, що так можна — залишаючи кіностудії державними, починати їх забудувувати. І наробити всього того, що впродовж років нарobili на Одеській кіностудії. Фантомні болі товаришів, котрі думають, що знають, про що я думаю, залишимо з ними самими, нехай лікуються самі».

Нагадаємо, в 2005-му Олександр Ткаченко очолив правління, ставши акціонером «Одеської кіностудії». Він займався кінодистрибуцією та розвитком мережі кінотеатрів.

Додав інтриги й «без жодного натяку» нардеп від СН Микита Потураєв, зазначивши: «Ми майже втратили державну українську кінохроніку. Ми маємо величезні ризики в українській кінематоці. Ми з цим розбираємось. Ми не зліземо з правоохоронних органів. Ми будемо битися за те, щоб урятувати те, що можна врятувати. І моя позиція така, що на всіх студіях мають з'явитися стратегічні інвестори, тому що інакше це (кіностудії) перетвориться на забудову».

А з цими загадковими інвесторами, на що мають перетворитись кіностудії?

І загалом, у руки яких та чиїх політико-економічних концернів перетікає поволі країна? ■

Ліна ТЕСЛЕНКО

Зовсім нетривіально до виховання підрастаючого покоління вирішили підійти в Конотопі на Сумщині. Тут на День знань усі першокласники об'єднаної територіальної громади отримують у подарунок абетку, яка так і називається «Конотопська». Відтак, знайомлячись із літерами, наймолодші школярі зможуть познайомитися і з історією рідного краю, його визначними місцями, прізвищами відомих конотопців, основами державності та символами України. Задум гідний захоплення, адже нічого подібного не має жоден обласний центр і навіть Київ, столиця України. Вітаємо Конотоп з цією подією! Адже місто започаткувало хорошу патріотичну традицію, яку, сподіваємось, підхоплять в інших населених пунктах України.

Закохати в рідний край з дитинства

Абетку видано за ініціативи і фінансової підтримки місцевого благодійного фонду «Світанок». «Така ідея з'явилася в минулому році, вона видалася дуже цікавою і на часі. Бо одне з головних завдань сьогодні — це формування молодого покоління, яке важливо з дитинства закохати в історію України та свого рідного краю, — каже голова правління благодійної організації «Світанок» Наталія Дорога. — Оскільки нічого подібного досі не робив, працювати над реалізацією задуму було дуже захопливо. Ми запросили до роботи кращих авторів. Зокрема, до обговорення концепції абетки залучили письменника і журналіста Руслана Горова, який сам родом із Конотопа. Вірші для книжки створила чудова дитяча поетеса Людмила Горова, а малюнки зробив відомий харківський плакатист Нікіта Тітов».

Авторка віршів Людмила Горова каже, що працювати над абеткою було відповідально і цікаво водночас. «Мені дуже подобалася концепція проекту, інакше я просто не взялася б за роботу. Це неймовірно крута ідея: дати найменшим ті ціннісні орієнтири, які поведуть їх по життю, — розповідає «Україні молодій» письменниця. — Бо найкращий внесок, який ми можемо зробити для майбутнього країни, це виховати гідне покоління — розумне, свідоме, патріотичне. Саме ці зерна, які зараз ми посіємо в дітях, згодом проростуть і дадуть плоди. Вважаю за честь творити таке патріотично-орієнтоване наповнення для дитячої книжки. Для мене це був незабутній досвід. Сподіваюся, і діти, і батьки, і педагоги оцінять нашу роботу з художником Нікітою Тітовим, який створив для книжки чудові ілюстрації. Та найбільше хочеться, аби книжка сподобалася дітям, які, можливо, вперше познайомляться з досі невідомими поняттями і прізвищами, дізнаються щось нове і відчують гордість за землю, на якій живуть».

Що ж під яскравою палітуркою «Конотопської абетки»? Наприклад, з літерою «А» малечі автори пропонують ознайомитися на прикладі слова «Армія», «Б» — битва (звісно, ж Конотопська), «В» — вишиванка, «Г» — гребля (їх у Конотопі дуже багато), на «І» — історія (тут доречно згадали Олександра Лазаревського, відомого історика, який народився на Конотопщині), на «Е» — екскурсія

ДОБРА СПРАВА

Знати «як тікав галопом Трубецькой під Конотопом»

Легко і цікаво про серйозні речі: на Конотопщині всім першокласникам на День знань подарують «Конотопську абетку»

Сторінки книжки.

(до сусіднього Батурина — колишньої гетьманської столиці), на «Є» — Єзуч (річка, яка протікає містом), на «З» — зубр (у конотопських лісах вони досі є!), на «М» — мова, на «Н» — нація.

Саме після цього слова подумала: а чи знає моя дитина, яка цьогоріч піде вже до другого класу, значення слова «нація»? Виявилось, що не знає. Коли ж спробувала розтлумачити, то зрозуміла, що мої пояснення якось не дуже «заходять» семирічній дитині. Як ж слова для цього знайшла Людмила Горова? «А хочете я вам прочитаю цей віршик? — каже в відповідь письменниця. — *Українці ми з тобою, Мовим мовою одною, Разом наш будувем світ. Вже не першу сотню літ. Всі живемо в Україні І як нація єдині.*

Справді, влучно, просто і

Історія

Як жилося в давнину,
Як колись вели війну,
Як козацький рід почався,
Звідкля Шевченко взявся,
Вивчив, що, чому і як
Лазаревський — наш земляк.
Тож історію вивчай,
Нею наш багатий край!

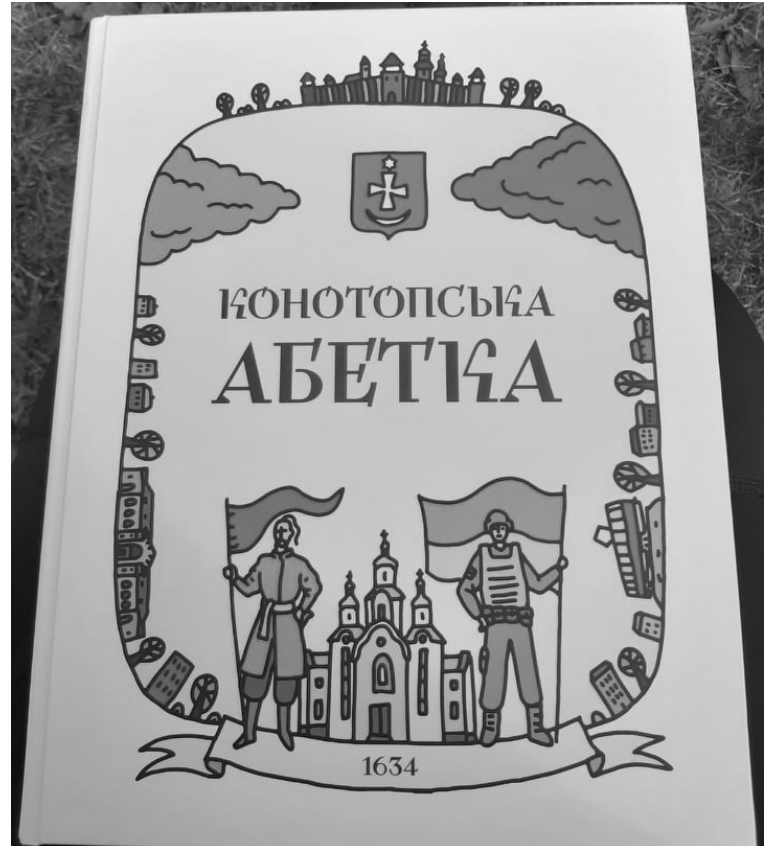
Мова

Наш Максим письменним став,
Моби песика навчав:
«Ось, читай, Пірате, "М'я-чик"».
А Пірат читає: «Гав!»
Макс руками лиш розвів.
Може, зір в собачки сів?
Взяв у бабці окуляри
І на носа псу надів.
Та Пірат що б не читав,
А усе виходить: «Гав!»
Мову рідну треба знати,
Щоб не гавкати, як Піратик.

Фортеця

Конотоп, як був кордоном,
Мав споруду оборонну.
Ця фортеця захищала
Від московської навали.
Кілька місяців облоги
Встояла до перемоги.
Але не дійшла до нас:
Зруйнував фортецю час.

«Конотопська абетка».

рова, — бо якщо лєніна-партію замінити нашим українським наративом, але залишити надмірний пафос, то сенс буде той самий. А діти дуже добре відчують нещирість. Мені ж дуже хотілося, щоб віршички були для дітей і про дітей, щоб малечі вони гарно «смакували».

Авторка зізнається, що деякі рядки доводилося переписувати, іноді по кілька разів, аж доки не з'являлося відчуття, що ось воно — саме те. «Але відсотків на 80 абетку було написано з першої спроби, — каже Людмила Горова. — Звісно, перед написанням я ретельно готувалася. Бо ніколи не починаю справу, доки не відчую твердого ґрунту під ногами. Для цього я занурювалася в історію Конотопа: досліджувала маршрут місцевого трамвая, вивчала географію річки Єзуч, шукала інформацію про лісове господарство і зубрів, про Конотопську битву і місцевих знаменитостей тощо. Тобто готувалася, аж доки в мене не набрався такий багаж знань, який би дозволяв мені писати так, наче я сама з Конотопа».

Відчути це місто, зануритися в його атмосферу і полюбити його допомагав чоловік авторки Руслан Горовий, який тут народився та є автором книжки «Конотоп — місто легенд». Він також написав одну з передмов до абетки, в якій, звертаючись до маленького читача, назвав Конотоп і Конотопщину «місцем твоєї сили». «Руслан розповідав такі історії, деталі й родинки, які може знати тільки людина, яка там жила. Іноді ми навіть влаштували спільні мозкові штурми про те, якою має бути та чи інша історія, — каже пані Людмила, — і це справді допомагало в роботі».

«Ти хто?» — «Я конотопець і пишаюся цим!». Такою і має бути відповідь кожного, хто походить із нашого козацького краю, — написав у передмові до абетки конотопець і засновник благодійної організації «Світанок» Євген Сур. — Саме для цього ми створили «Конотопську абетку» — книжечку, яка допоможе тобі навчитися читати і відкрити історичне рідного міста, пишати власним родоводом, нашими талановитими земляками та мужніми козаками, любити нашу найкращу мову та насолоджуватися нашим найсмачнішим короваєм! У конотопській абетці відображена наша історична пам'ять. Вона, як зоряний Чумацький Шлях, завжди вказуватиме тобі дорогу додому, до своїх витоків і допоможе пам'ять нашу зберегти».

Як повідомила Наталія Дорога, у видавництві «Люта справа» вже видрукувано перші примірники абетки. До першого вересня має побачити світ весь наклад книжки — 3 тисячі примірників. Їх подарують кожному школярику, який цьогоріч переступить поріг школи вперше.

Сьогодні Конотоп показав приклад, як ненав'язливо говорити з дітьми про серйозні речі, як сіяти в їхніх душах зерно патріотизму і любові до рідного краю і країни. Перші книжки, як і перші враження, — найяскравіші. Переконані, що в конотопських школярів знайомство з історією рідного міста й країни теж буде яскравим і незабутнім. Нехай це стане прикладом для інших міст, як слід шанувати своє коріння і як варто прищеплювати цю любов змалку тим, хто завтра скаже: «Я конотопець (киянин, житомирянин, чернівець) і пишаюся цим!».

«Я конотопець і пишаюся цим!»

«Я намагалася уникати пафосу, який траплявся, наприклад, у тих віршиках, на яких я росла, — каже Людмила Го-

UA: Перший	КАНАЛ «1+1»	ІНТЕР	КАНАЛ «УКРАЇНА»	ICTV	НОВИЙ КАНАЛ
06.00, 18.20, 22.05 XVI літні Паралімпійські ігри	06.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з «1+1»»	05.30, 0.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»	06.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною	04.15 Скарб нації	06.00, 7.50 «Kids time»
16.30 Студія Паралімпійські ігри	07.00, 8.00, 9.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30 ТСН	07.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини	07.00, 8.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні	04.25 Еврика!	06.05 М/с «Том і Джеррі»
18.00, 21.00, 0.30, 5.25 Новини	09.25, 10.20 «Життя відомих людей-2021»	07.10, 8.10, 9.20 «Ранок з «Інтером»»	09.00 Зірковий шлях. Новий сезон	04.30 Факти	07.55 «Орел і решка»
21.45 Доба Паралімпійських ігор	11.15, 12.20, 14.05 «Твій день»	10.00 «Корисна програма»	10.30 Т/с «Виходьте без дзвінка»	04.50 Громадянська оборона	10.00 Т/с «Надприродне»
00.00 Схеми. Корупція в деталях	14.45 «Одруження наосліп»	12.25 Т/с «Детектив Ренуар»	13.30, 15.30 Історія одного злочину	06.30 Ранок у великому місті	12.55 «Кохання на виживання»
01.05 Д/ф «Дикуни»	17.10 Т/с «Величне століття. Роксолана»	14.40, 15.35 «Речдок»	16.00 Т/с «Хід прокурора»	08.45 Факти. Ранок	14.55 Х/ф «Поки ти спав»
01.50 Х/ф «Вавилон ХХ»	20.43 «Преспорт»	16.25 «Речдок. Особливий випадок»	18.00 Т/с «Люся. Інтерн»	09.15, 19.25 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм	17.00, 19.00 «Хто зверху?»
03.25 Країна пісень	20.45 Комедія «Моя улюблена Страшко»	18.00, 19.00, 3.15 «Стосується кожного»	20.10 «Говорить Україна»	10.05 «На трьох»	21.05 Х/ф «Свекруха-монстр»
04.20 Буковинські загадки	21.45 «Право на владу-2021»	20.00 «Подорожці»	21.00 Т/с «Клятва лікаря»	11.15, 13.15 Х/ф «Судний день»	23.05 Х/ф «Почни спочатку»
04.25 Енеїда	00.45 Детектив «Ім'я рози»	21.00 Х/ф «Пригоди Шерлока Холмса та доктора Ватсона. Двадцятий вік починається»	23.10 Слідами української екології	12.45, 15.45 Факти. День	01.05 «Вар'яти»
	05.35 «Життя відомих людей»	01.45 Х/ф «Взяти живим»	23.50, 2.00 Т/с «Вікно життя»	14.00, 16.10 Т/с «Пес»	02.45 «Служба розшуку дітей»
		05.00 «Телемагазин»	01.30 Телемагазин	16.50, 21.30 Т/с «Дільничний із ДВРЗ»	02.50 «Зона ночі»
			03.10 Реальна містика	18.45, 21.05 Факти. Вечір	04.55 «Абзац!»
				20.20, 1.35 Антизомбі	
				23.35 Х/ф «Оселя зла-3: вимирання»	
				02.25 Я зняв!	
5 канал					
06.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 0.00, 1.00, 2.00, 3.00, 4.00, 5.00 Час новин	07.10, 8.30, 20.55 Актуально. Економіка. Політика. Соціум	09.30 Машина часу	13.10 Д/с «Найекстремальніший»	18.10, 2.10 Д/с «Вирішальні битви Другої світової війни»	21.40 Час-Тіме
06.25 Вечір з Яніною Соколовою	07.15 Д/с «Найнебезпечніші польоти»	10.10, 5.10 Д/с «Великі танкові битви»	14.10 Д/с «Авіакатастрофи: причини і наслідки»	19.15, 22.00 Х/ф	00.10 Д/с «Світ Гітлера: післявоєнний план»
	08.35, 12.40 Д/с «Історія навколо нас»	11.10, 17.10, 1.10 Д/с «Таємнича світова війна»	15.30 Час «Ч»	21.00 Час новин. Підсумки дня	03.10 Обережно, діти!
			16.10 Таємниці війни		04.10 Фізкульт ура!
НТН					
05.00 «Top Shop»	04.25, 14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-новини»	12.55, 16.55 «Загублений світ»	ФУТБОЛ-2		08.20 Затишна дача
06.00, 7.55, 9.00, 17.00, 2.55 «Випадковий свідок»	05.15 Т/с «Коли ми вдома»	17.55 «Секретні матеріали»	06.00, 12.55 Франція — Боснія і Герцеговина. Відбір до ЧС-2022	15.35 Казахстан — Україна. Відбір до ЧС-2022	09.20, 17.20 Дача бороданя
06.25 «Вартість життя»	05.35 Т/с «Комісар Рекс»	18.15, 2.00 «Спецкор»	07.45, 17.25 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022	18.50 LIVE. Грузія — Косово. Відбір до ЧС-2022	10.20, 21.20 Шість соток
08.30, 12.30, 16.30, 19.00, 2.25 «Свідок»	09.35 «МастерШеф»	18.50, 2.30 «ДжеДАІ»	10.25 Фінляндія — Вельс. Контрольна гра	19.45 Yellow	11.10 Квартирне питання
10.45, 13.00, 19.30 Т/с «CSI: Маямі»	13.05, 14.50 Т/с «Сліпа»	19.25 «Спорт Тайм»	12.15, 14.45, 20.55, 23.40 «Відбір до ЧС-2022. Матч-центр»	21.35 LIVE. Угорщина — Англія. Відбір до ЧС-2022	12.10, 15.30 Один за 100 годин
14.45, 23.00 Т/с «Сліпа зона»	15.40, 18.05 Т/с «Слід»	19.30 «Воїни доріг»	15.35 Казахстан — Україна. Відбір до ЧС-2022	22.30 Футбол NEWS	13.00, 0.40, 3.40 Корисні поради
18.20, 1.45 «Правда життя»	19.05 «Супербабуся»	20.25, 21.30 Т/с «Шахрай»	18.50 LIVE. Грузія — Косово. Відбір до ЧС-2022	00.30 Огляд 2-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022. Прем'єра	13.30 Сам собі кухар
00.40 «Легенди бандитського Києва»	20.15, 22.50 Т/с «Полонена»	22.35, 0.10 Т/с «CSI: місце злочину»	19.45 Yellow	02.30 Португалія — Ірландія. Відбір до ЧС-2022	14.00 Люблю готувати
03.00 «Речовий доказ»	23.05 Т/с «Все не випадково»	03.00 «Відеобімба-2»	21.35 LIVE. Угорщина — Англія. Відбір до ЧС-2022	04.15 Ліхтенштейн — Німеччина. Відбір до ЧС-2022	14.30 Правила виживання
04.00 «Правда життя. Професійні байки»	01.05 Т/с «Мертвий, живий, небезпечний»	05.10 «Зловмисники»	К1		16.30 Майстри ремонту
	ПРЯМИЙ		06.00, 8.00, 21.25 Топ-матч	06.30 «Top Shop»	18.00 Дачна відповідь
	07.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.45 «Репортер». Новини	ФУТБОЛ-1		08.00 М/с «Юху та його друзі»	19.40 Удачний проєкт
	07.10, 8.10 «Новий день»	06.10, 17.10 Португалія — Ірландія. Відбір до ЧС-2022	18.50 LIVE. Грузія — Косово. Відбір до ЧС-2022	08.25 «Ух ти show»	22.20 Готуємо разом
	09.10, 10.10, 11.10, 12.10 «Новини країни»	08.10 Туреччина — Чорногорія. Відбір до ЧС-2022	19.45 Yellow	09.00 «Орел і решка. Шопінг»	01.40 Формула любові
	13.15 «Великий день»	10.00, 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS	21.35 LIVE. Угорщина — Англія. Відбір до ЧС-2022	10.00, 13.00, 18.10 «Орел і решка. Морський сезон»	03.20 Арт-простір
	15.10 «Дзвінок»	10.20, 13.15 «Головна команда»	22.30 Футбол NEWS	04.10 М/ф	
	16.00 «Час пік»	11.25, 19.35 Казахстан — Україна. Відбір до ЧС-2022	00.30 Огляд 2-го ігрового дня. Прем'єра	ТЕТ	
	17.10 «Ситуація»	14.05, 15.20, 1.30 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022	02.30 Португалія — Ірландія. Відбір до ЧС-2022	06.00 ТЕТ Мультиранок	09.00 Х/ф «Дивак»
	18.15 «Ехо України»	14.05, 15.20, 1.30 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022	04.15 Ліхтенштейн — Німеччина. Відбір до ЧС-2022	10.45 Х/ф «Винні зірки»	12.45 4 весілля
	20.00 «Прямий ефір»	19.20 Yellow	МЕГА		14.00, 17.00 Богіня шопінгу. Битва блондинок
	22.00 «Прямий контакт»	21.35 LIVE. Швеція — Іспанія. Відбір до ЧС-2022	06.00, 12.55 Франція — Боснія і Герцеговина. Відбір до ЧС-2022	06.30 «Тор Шоп»	15.00, 2.15 Зірки, чутки та Галлівуд
	КАНАЛ «2+2»		07.45, 17.25 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022	08.00 М/с «Юху та його друзі»	16.00, 3.55 Панянка-селянка
	06.00 Х/ф «Люди Ікс: перший клас»	23.40 Ліхтенштейн — Німеччина. Відбір до ЧС-2022. Прем'єра	10.25 Фінляндія — Вельс. Контрольна гра	08.25 «Ух ти show»	18.00 Супержінка
	08.40 Х/ф «Росомаха. Безсмертний»	02.25 Грузія — Косово. Відбір до ЧС-2022	12.15, 14.45, 20.55, 23.40 «Відбір до ЧС-2022. Матч-центр»	09.00 «Орел і решка. Шопінг»	19.00, 20.00, 22.30 Одного разу під Полтавою
	11.00 Т/с «Мисливці на реліквії»	04.10 Угорщина — Англія. Відбір до ЧС-2022		10.00, 13.00, 18.10 «Орел і решка. Морський сезон»	19.30, 23.30, 1.00, 1.45 Країна У-2
				11.00, 20.00 «Орел і решка. Івлєєва VS Бєдняков»	22.00, 23.00 Танька і Володька
				14.50 Т/с «Бевєрлі-Гіллз, 90210»	00.00 Ігри Приколів
				22.00 Т/с «Доктор Хаус»	03.05 Вечірка
				01.30 Т/с «Хейвен»	05.50 Корисні підказки
				02.15 «Орел і решка. Навколо світу»	
				03.00 «Нічне життя»	
				К2	
				06.30, 8.00 Телемагазин	
				07.30 Видатні акторки. ТОП	

Інна СТЕПАНЧУК

■ СУД ТА ДІЛО

А до фінішу було рукою подати...

Німецький суд сплутав карти в добудові «Північного потоку-2»

«Північний потік-2»: до кінця залишилося зовсім трохи.

Будівництво газогону «Північний потік-2» з Росії до Німеччини, яке майже добігло кінця, пригальмується. Чергову палицю в колеса російському проекту вставив у середу, 25 серпня, Вищий земельний суд у Дюссельдорфі. Суд відхилив позов оператора газопроводу Nord Stream 2 AG проти рішення Федерального агентства мереж ФРН (Bundesnetzagentur), яке відмовилося зробити для російського газопроводу виняток у нормах газової директиви ЄС (входить до Третього енергопакета Євросоюзу), повідомляє «Німецька хвиля».

Як пояснює видання, рішення суду в Дюссельдорфі не зупинить будівництво газогону, але відправить «Північний потік-2» на додаткове «штрафне коло». Тобто для введення газопроводу в експлуатацію оператору доведеться виконати низку вимог Третього енергопакета ЄС, які від початку проектом не були передбачені, адже старт газогону був даний у 2015 році, тоді як нові норми ЄС поширили на газопроводи з третіх країн у 2019-му.

«Газпром» качатиме наполовину

Це означає, що для Nord Stream 2, дочірньої компанії «Газпрому», зміняться три умови введення трубопроводу в експлуатацію. По-перше, «дочка» «Газпрому» не може бути компанією-оператором «Північного потоку-2». Отже, доведеться створити нову компанію, причому незалежну від «Газпрому». А вже, згідно з вимогами Третього енергопакета, транспортування газу не повинна займатися компанія, яка його видобуває і продає.

По-друге, інша вимога передбачає, що компанія-оператор має забезпечити доступ третіх компаній до нового газогону. Це означає, що «Газпром» зможе використати лише 50 відсотків потужностей трубопроводу, а інша половина потужностей має бути надана іншим енергокомпаніям або ж залишатися порожньою.

По-третє, газогону доведеться підкоритися додатковому контролю над тарифами на транспортування газу територією Німеччини, який встановлює німецький регулятор.

Як наголосив «Німецька хвиля», пікантність спору в тому, що правила газової директиви ЄС поширюються лише на невелику ділянку газогону —

тобто на 54 з приблизно 1200 кілометрів, які пролягають у водах і на території, що належать ФРН. Регулювання 54 кілометрів труби не матиме «жодної користі», а лише означає додаткові витрати», бюрократичні та фінансові, процитувала FAZ адвокатів позивача.

Компанія-оператор Nord Stream AG заявила, що не згодна з рішенням суду, але взяла його до відома. Сторона, що програла, може звернутися до вищої інстанції — у даному разі це Федеральний верховний суд Німеччини в Карлсруе. Звітти справа може потрапити і до Європейського суду в Люксембурзі. Його рішення буде остаточним. Обидві ці можливості не виключають у Nord Stream 2.

Коментуючи рішення німецького суду, пресекретар президента РФ Дмитро Песков заявив, що з подальшими кроками компанія Nord Stream 2 AG повинна визначитися сама. «Це, швидше, корпоративне питання. Все-таки сама компанія повинна ухвалювати рішення про подальші дії», — цитує Пескова російська агенція «Інтерфакс». «Ми можемо тільки повторити, що «Північний потік-2» — це винятково комерційний проект, міжнародний комерційний проект, який покликаний зробити істотний внесок в енергобезпеку всієї Єв-

ропи», — сказав пресекретар російського президента, вдаючи, ніби Кремлю і діла нема до того газогону, а європейці, створюючи йому труднощі, самі не розуміють, від якого щастя відмовляються.

Газогін як зброя

Напередодні, 24 серпня, американське видання Bloomberg поширило інформацію, що будівництво газогону може бути завершено вже у вересні. За даними видання, судно «Фортуна» закінчить усі роботи щодо прокладання труб до 12 вересня. Таку дату вказали в повідомленні, яке надіслало німецьке Управління з водного сполучення і судноплавства. Це підтверджує заяву, яку тиждень тому зробив президент Росії, мовляв, «Фортуні» залишилось прокласти лише 8 морських миль трубопроводу.

22 серпня «Північний потік-2» став однією з тем зустрічі між канцлеркою Німеччини Ангелою Меркель та президентом Володимиром Зеленським. «Ми розглядаємо цей проект винятково через призму безпеки. Вважаємо його небезпечною геополітичною зброєю з боку Кремля, — наголосив Володимир Зеленський. — Тому я не вважаю, що це лише економічне питання. Добудова «Північного потоку-2», а потім його

імплементация та використання призведуть до великих ризиків. Я вважаю, що це буде на руку тільки Російській Федерації».

У свою чергу Ангела Меркель запевнила, що Берлін наполягатиме на продовженні контракту з Україною щодо транзиту після 2024 року, про що вона вже говорила під час зустрічі з президентом РФ Володимиром Путіним. «Ми після 2024 року будемо експортувати газ із Росії до Європи, і тут важливо, щоб Україна залишилася транзитною країною і щоб цей договір було продовжено», — сказала вона.

Пізніше на полях саміту Кримської платформи міністри енергетики України, Сполучених Штатів Америки та Німеччини обговорили загрози для енергетичної безпеки України та всієї Європи від «Північного потоку-2». «Як озвучив президент України, ми не можемо дозволити Російській Федерації використовувати газ як зброю. Ми досить докладно обговорили важливість гарантування безпеки постачання газу, транзиту газу та ті кроки, які забезпечать гарантії для України щодо збереження транзитного потенціалу», — підсумував результати зустрічі міністр енергетики України Герман Галущенко. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Зеленський звільнив посла України в Канаді

Президент Володимир Зеленський звільнив Андрія Шевченка з посади надзвичайного і повноважного посла України в Канаді. Текст відповідного указу оприлюднено на сайті глави держави. «Звільнити Шевченка Андрія Віталійовича з посади надзвичайного і повноважного посла України в Канаді та з посади представника України при Міжнародній організації цивільної авіації (ІКАО) за сумісництвом», — йдеться в документі. Шевченко був призначений на посаду посла в Канаді у вересні 2015 року.

Своїм іншим указом президент призначив Всеволода Ченцова новим послом України в Європейському Союзі.

Евакуація з Афганістану

Білий дім повідомляє, що за останні 11 днів станом на ранок 25 серпня з Афганістану вивезли понад 82 тисячі людей, а загалом від кінця липня — майже 88 тисяч осіб. Водночас Сполучені Штати планують продовжувати допомагати з евакуацією людей з Афганістану навіть після 31 серпня. Цю дату терористичний рух «Талібан», який захопив владу в країні, визначив як дедлайн евакуації: мовляв, уже у вересні евакуаційні літаки не зможуть вилетіти з Кабула. «Хочу бути абсолютно зрозумілим: у нашій роботі немає дедлайну щодо допомоги будь-яким громадянам США, які ще залишилися і хочуть виїхати, а також багатьом афганцям, які стояли поруч із нами багато років і теж хочуть виїхати, але поки не змогли цього зробити. Ми докладатимемо зусиль щодня і після 31 серпня», — заявив держсекретар Ентоні Блінкен у четвер. Наразі в аеропорту чекають на евакуацію 10 тисяч осіб.

Україна також продовжує евакуацію своїх громадян з Афганістану. Наразі наше МЗС веде переговори з іншими країнами про евакуацію близько 90 громадян України, які залишаються на території Афганістану, також не виключається, що свій літак за ними знову відправить Україна, повідомив «Радіо «Свобода» речник МЗС Олег Ніколенко. Раніше Україна здійснила три евакуаційні рейси, 15, 21 та 23 серпня, які вивезли 256 людей — громадян України, європейських країн та Афганістану.

Президент США Байден втрачає рейтинг

Соціологи зафіксували зниження рейтингу президента США Джо Байдена. Згідно з проведенням 22 серпня опитуванням CBS News, рейтинг схвалення роботи Байдена знизився на 8 відсотків порівняно з липнем. В опитуванні NBC News рейтинг схвалення Байдена склав 49 відсотків, падіння склало 49 відсотків. Падіння відбувається на тлі проблемної евакуації з Афганістану і зростання кількості випадків зараження COVID-19.

У Києві запрацювало посольство Ірландії

У столиці України, за адресою вулиця Володимирська, 101, відкрили посольство Ірландії, повідомляє Міністерство закордонних справ України. А незадовго до цього посол Ірландії в Україні з резиденцією у Києві Тереса Гілі вручила вірчі грамоти президенту України Володимир Зеленському (до цього часу посол Ірландії у Чехії був акредитований в Україні за сумісництвом).

Чехія дозволила в'їзд вакцинованим туристам з України

Уряд Чехії дозволив в'їзд громадянам України, які пройшли повний курс вакцинації від коронавірусу. При цьому від вакцинації другою дозою має минути щонайменше 14 днів, а на руках турист повинен мати сертифікат про повний курс вакцинації англійською мовою із зазначенням персональних даних про вакциновану особу, тип вакцини, ідентифікаційні дані установи, що видала сертифікат, а також можливості віддаленої перевірки вказаних у письмовому підтвердженні даних (через QR-код).

Інна СТЕПАНЧУК

■ КЛІМАТ

Самі винні...

Руйнівні зливи в Європі цього літа були спричинені діяльністю людини

Рясні опади, що спричинили смертельні повені в Європі в липні, стали наслідком зміни клімату, кажуть учені. І такі екстремальні погодні умови в Західній Європі надалі будуть більш імовірними — ризики зросли в дев'ять разів. Такі висновки випливають із дослідження, проведеного науковцями організації World Weather Attribution, повідомляє Бі-Бі-Сі.

Сильні паводки в Німеччині, Бельгії та інших країнах викликала велика кількість опадів протягом 1-2 днів, що випали на вже вологу землю, у поєд-

нанні з місцевими гідрологічними факторами, такими як земельний покрив та інфраструктура. Бурхливі потоки зруйнували будинки, автомагістралі та залізничні колії, а також забрали життя щонайменше 220 людей унаслідок затоплення міст і сіл. Руйнівні зливи та їх наслідки стали

повною несподіванкою для синоптиків і місцевої влади.

«Ми об'єднали знання спеціалістів з кількох галузей досліджень, щоб зрозуміти вплив змін клімату на жахливу повінь минулого місяця», — сказав доктор Сджоук'є Філіп, дослідник клімату з Королівського

голландського метеорологічного інституту (KNMI) та член команди WWA. «Важко проаналізувати вплив змін клімату на велику кількість опадів на дуже локальному рівні, але нам вдалося показати, що в Західній Європі викиди парникових газів зробили такі події більш імовірними», — додав він.

Дослідники кажуть, що за нинішнього клімату в будь-якому місці Західної Європи вони очікували, що такі опади, як у липні, можуть статися раз на 400 років. Але якщо рівень викидів парникових газів збережеться, а підвищення температури триватиме, ряс-

ні опади стануть більш поширеними. «Наші сучасні моделі клімату свідчать про збільшення екстремальних опадів у майбутньому теплішому світі», — сказала професорка Гейлі Фаулер з університету Ньюкасла.

Учені додають, що ми повинні «якомога швидше скоротити викиди парникових газів, а також удосконалити системи попередження та управління надзвичайними ситуаціями, зробити нашу інфраструктуру «стійкою до клімату» — щоб зменшити кількість жертв та витрат» у випадку екстремальних подій, які неминуче частішають. ■

ДІЙОВІ ОСОБИ

Андрій Даниленко: Я ніколи стільки не працював, як в Америці

Почесний професор Києво-Могилянської академії, співробітник Українського наукового інституту при Гарвардському університеті — про українознавчі студії за кордоном, Юрія Шевельова і Пантелеймона Куліша, Харків та Нью-Йорк

Галина НАСНКО

Відомий лінгвіст, професор Пейського університету (Нью-Йорк), співробітник Українського наукового інституту при Гарвардському університеті, засновник і головний редактор-засновник книжкової серії з питань слов'янських мов і культур Studies in Slavic, Baltic, and Eastern European Languages and Cultures (Lexington Books, США), перекладач, автор численних статей і книжок з історії української мови, індоєвропейського та ареально-типологічного мовознавства, а також історії арабсько-слов'янських відносин. Це все про Андрія Даниленка. Ще в травні внесок науковця до світової славістики поціновано присудженням йому звання почесного професора Національного університету «Києво-Могилянська академія». Першого вересня пан Андрій Даниленко читатиме інавгураційну лекцію для його студентів.

А перед тим «Україна молода» встигла поставити науковцю запитання.

«Після переїзду в США став ще ближчим з Юрієм Шевельовим»

■ **Пане професоре, ви займаєтесь мовознавством. Чи цікаво склалося ваше життя?**

— Без сумніву! Я все своє життя займаюсь мовознавством — тим, що я люблю. Мені пощастило залишитися вірним своїй справі як у «часі», так і в «просторі». Я вчився ще за радянських часів — у Харкові і Москві. Попри певні вади у вищій освіті тих часів, я зміг заповнити прогалини самотужки і з допомогою своїх учителів — Віктора Акуленка ще в університеті, Геннадія Мельникова (геніальної людини та надзвичайно порядної, навіть у питаннях національних — він немов передбачав, до чого все йшло у планар Росії) у Москві, де я вчився в аспірантурі, а також Сергія Івановича Дорошенка в докторантурі у Харківському педагогічному університеті, де я згодом працював до 1999 року.

Щодо «простору»: після мого переїзду до Америки я став ще ближчим з Юрієм Шевельовим. Особливо в питаннях наукових. Я багато працював після переїзду до Нью-Йорка. Якщо відверто, я ніколи стільки не працював, як в Америці — після роботи (а саме в НТШ, де я виконував обов'язки директора канцелярії до кінця 2002 р.) я біг до бібліотеки ввечері, був там так само по суботах і неділях, а писав ночами. Але я вірив у себе. Я мав доступ до такої літератури! Певним чином мені пощастило. Буквально за 12 років я пройшов шлях від погоднинка до посади повного професора з «тенюром» (в американській системі освіти — прижиттєва посада. — Авт.).

Але я ніколи не забував про своїх учителів — кожен з них або пам'ять про них мене надихали.

■ **Ви як науковець нині представляєте американську науку. Яке місце там зараз посідають славістичні й українознавчі студії?**

— Славістика, як і всі інші гуманітарні дисципліни, потерпає тепер на Заході. Тут панує утилітарний підхід. Вкладати гроші готові передусім у ті дисципліни, які можуть

мати безпосередній вихід у сучасне життя, які мають конкретний результат, — студент мусить мати шанс знайти роботу.

Щоправда, традиційно плекають і такі загальні фахи, як, наприклад, історія, мова та література, журналістика (у різних сполучаннях з іншими схожими дисциплінами) тощо — це не випадково, адже, окрім утилітарних питань, готові так само вкладати (хоча менше) гроші в загальну гуманітарну підготовку. Компаніям потрібні люди з ширшим поглядом на життя, розумінням людських стосунків.

Славістика, передусім мовознавство та література слов'янських народів, до таких стратегічних дисциплін уже практично не належать. Наголос роблять на міждисциплінарності та порівнянні. Скажімо, дуже популярні (але знову ж таки — відносно) культурологічні дисципліни на зразок теорії кіно.

Україністика переживає не кращі часи, навіть у порівнянні з 1990-ми роками, коли науковці, також і новоприбулі з України, ще якось могли вийти до наукового світу, зокрема україністичного. В Європі жевріють традиційні центри, хоча їх скорочують. Але там навчаються багато вихідців зі слов'янських країн, це якось утримує певні дисципліни та фахи.

У США становище славістичних студій дуже складне. Я не беру післявоенні роки, часи їх розквіту. Навіть у порівнянні з 1990-ми роками сучасний стан — це застій, якщо не занепад. Фінансування та зацікавлення потенційних студентів так чи так залежить від політичного моменту, ситуації у світі. Усе надто прагматичне. Певно, що славістичні та, зокрема, українознавчі студії виживуть, але це буде вже набагато менший масштаб. За візирець може правити Польща, яка підтримує свої імміграційні інституції та наукові програми в США.

«Історично Харкову підтримувати українськість було важче»

■ **Ви були одним із перших перекладачів праць Юрія Шевельова, найвідоміший, безперечно — «Історична фонологія ук-**

Андрій Даниленко.

раїнської мови», Гран-прі «Книжка року-2003» в Україні. Символічно, що звання першого почесного професора університету «Києво-Могилянська академія» 1992 року отримав саме Юрій Шевельов. Якого впливу зазнали від цієї людини, науковця?

— Певно, що зазнав. Я був одним із перших, хто почав перекладати саме мовознавчі статті Юрія Шевельова, які ми друкували у Збірнику Харківського історико-філологічного товариства від 1993 року. Потім була «Історична фонологія» — щоправда, я емігрував до США 1999-му, і Сергій Вакуленко закінчував усе сам разом із Леонідом Ушкаловим, який був редактором перекладу. Перекладання навіює стиль, підходи, аргументацію автора. Стиль наукового мислення Юрія Шевельова був відмінний від того, до якого ми звикли за радянських часів.

Я не став великим фахівцем у фонології. Я її панічно боюся — з часів студентських і ще й досі. Але Юрій Шевельов показав, як треба мислити, ставити і розв'язувати наукові проблеми. Він, зрозуміло, належав до старої школи, яка вижила за радянських часів, але легко ввібрала в себе здобутки Заходу після війни. Елегантність мислення, проникнення в історію сучасного явища, систематизація, а найголовніше — простота викладу, — ось що характеризує Юрія Шевельова. Це те, чого сьогодні бракує багатьом мовознавцям в Україні, адже не в новомодних темах та термінах лежить суть гуманітарного знання, не в сліпому запозиченні з Заходу або Сходу! Укоріненість у своїй традиції, українська специфіка гуманітарного знання (а вона

така є!) — ось що треба зберегти.

Завдяки Юрію Шевельову я зберіг кілька тем у своїх студіях, до яких люблю повертатися — Потебня й особливо Куліш, а також питання літературної мови від часів Костянтина (Кирило — християнське ім'я. — Ред.) і Мефодія. Я просто пораджу читачам увійти на мій сайт та почати дивитися бодай на назви праць, щоб побачити мій зв'язок із Юрієм Шевельовим та Харковом.

■ **Чим є Харків у вашому житті?**

— Харків — це Україна. У кожного з нас — своя Україна. Вона може починатися з вулиці, школи, міста, де народився, або села, до якого влітку виїждив до діда з бабою. Для мене це було село Вербівське (колишній радгосп «Авангард») на Дніпропетровщині. Навряд чи я повернусь коли-небудь до свого міста, так би мовити, фізично, хоча духовно я ніколи не пориваю своїх зв'язків із ним. Харків — це роки навчання, це друзі, з якими ми відтворювали Харківське історико-філологічне товариство. Але Харків має свій триб мислення, свою наукову особливість. Він більш просунутий і чутливий у питаннях національних, ніж Львів.

Історично Харкову підтримувати українськість було важче, ніж у Галичині або на півночі України, хоча він мав більше можливостей за імперських часів. Тому Харків, мені здається, і дав такі блискучі імена у мовознавстві — це Іван Переверзев, викладач Харківського колегіуму і автор першої порівняльної граматики української та російської мов (1782), Олександр Потебня і його видатний учень Олександр Попов, який помер 1880-го у віці 25 років, — його магістерська дисертація з порівняльно-історичного мовознавства, написана з позицій системної лінгвістики, залишається неперевершеною ще й досі. Я писав про нього в кількох статтях та використовував його ідеї у своїх книжках.

■ **Про що мріє почесний професор університету «Києво-Могилянська академія»?**

— Я багато чого досяг у славістиці на Заході. Я, здається, чи не єдиний визнаний україніст в англослов'янському світі. Я пишу для численних енциклопедій та довідкових видань про українську мову, з таких назв Encyclopedia of Slavic Languages and Linguistics (Brill) — там будуть великі гасла (по 35-40 сторінок) про карпато-русинську мову, українську мову, карпатський мовний союз, Південну Русь. Також для надзвичайно авторитетної Oxford Guide to the Slavonic Language (вийде 2022 року) я написав гасло про українську мову, є мої статті в Literary Encyclopedia (Amsterdam). Мене цікавлять останнім часом саме українознавчі теми, хоча я й залишаюся вірним своїм зацікавленням у порівняльному мовознавстві та арабській класичній географії з відомостями про русів та слов'ян.

Я маю ще кілька книжкових задумів. Окрім дослідження про русів та слов'ян та їхньої мови в ісламських джерелах, про що йтиметься першого вересня в інавгураційній лекції у Києво-Могилянській академії, я планую написати книжку про історію мовної політики русифікації.

Але хто мене привалює і тищить — це українські студенти. Більшість із них мислить тверезо і не забуває, що вони є українці, яким відроджувати й будувати ще багато в Україні. Чим зможу, тим буду допомагати. ■

Тетяна РУДЕНКО

Не розрекламованими символами Донбасу є Авдіївський мурал «Вчителька української мови», що своїм поглядом дивиться на Донецький аеропорт; настінні зображення поетів: автора «Донецьких сонетів» Миколи Чернявського та дисидента Василя Стуса, репресованих та розстріляних за радянської влади у різні роки; «Луганського Стоунхенджу» — символу архайки та потойбічних могутніх сил. Бо ж давні скульптури «Кам'яних баб» захищали край від нападів зі сходу і тисячу років тому.

Щоби вивести на новий рівень впізнаваності знаки української сутності, які хочуть «зачистити» бойовики Кремля та їхні прихвостні вже восьмий рік поспіль, — у Покровську на стадіоні «Олімпієць» презентують 28 серпня хорову симфонію-перформанс «Осяяні чорним сонцем» Євгена Петриченка. Це перша в доробку народженого на Луганщині компози-

ПРЕМ'ЄРА

Музика артефактів

У Покровську митці повертатимуть втрачені символи Донбасу

тора такого формату музика, створена в тісній співпраці з диригентом Костянтином Ленчиком та художнім керівником проекту Олександром Шамрицьким. Історія сучасною мовою мистецтва повідає камерний хор «Софія» (Київ). Вхід вільний.

«Ця хорова симфонія-перформанс не про «скрепи». Вона про символи, які, як мені представляється, подолали довгий шлях і наразі випромінюють сяйво неймовірної творчої

енергії. Вона про історію, яка написана не аргументами і навіть не фактами, а артефактами. А ще вона про просвітлених митців, які, як і годиться справжнім просвітникам, бачать трошки далі...» — каже 44-річний композитор Євген Петриченко, який у 2014-му змушений був виїхати з Донецька, бо місто захопили бойовики самопроголошеної «ДНР». Із 2015-го митець очолює пристойний Будинок творчості композиторів «Ворзель». ■

Мурал «Вчителька української мови» в Авдіївці.
Фото з сайту qna.com.ua.

Олексій ПАВЛИШ

■ ПАРАЛІМПІАДА

Усі медалі — благородні

У перший день у Токіо українські паралімпійці виграли вісім нагород: 1 золоту, 5 срібних та 2 бронзові

Українська збірна — завжди серед лідерів на Паралімпіадах: як на літніх, так і на зимових. Приміром, на минулих літніх Іграх у Ріо (2016) наші паралімпійці здобули рекордні 117 медалей та третє місце у медальному заліку. Не зраджують медальній традиції «синьо-жовті» і цього року, здобувши вісім нагород у перший же змагальний день у Токіо.

Плавчиня Єлизавета Мерешко, яка п'ять років тому виграла чотири золоті медалі, знову довела безпідставність так званого «прокляття прапороносців» — раніше наші прапороносці-олімпійці нерідко залишалися за крок від подіуму. Утім Єлизавета у вівторок у парі з плавцем Віктором Смирновим (у його активі — шість перемог на Паралімпіадах) несла прапор на церемонії відкриття Ігор у Токіо, а вже в середу завоювала для української збірної першу золоту медаль — та ще й із паралімпійським рекордом (50 метрів вільним стилем).

Її партнерка по команді Анна Гонтар у цьому ж запливі виграла «бронзу», а Вікторія Савцова фінішувала п'ятою.

Загалом же плавці, як і на попередніх Паралімпіадах, приносять Україні чи не найбільше нагород: із восьми медалей п'ять у перший же день українці вибороли саме в басейні, ще троє — на фехтувальних доріжках.

Серед представників водних видів «срібло» у колекцію «синьо-жовтих» принесли Антон Коль (100 метрів, спина), Максим Крипак (50 метрів вільним стилем) та Олексій Вірченко (100 метрів батерфляєм).

Натомість у фехтуванні на візках представники України у перший день завоювали «сріб-

Україну на Паралімпіаді у Токіо представляють 143 спортсмени у 15 видах спорту.

ло» та дві «бронзи». Зокрема, призерами стали Артем Манько (шабля), Олена Федота (шабля) та Євгенія Бреус (шабля).

Проте не обійшлося і без розчарувань — паралімпійський чемпіон Ріо-2016 у шаблї Андрій Демчук цього разу лишився поза п'єдесталом (4-те місце). У поєдинку за «бронзу» Андрій поступився китайцеві Тянь Цзяньцюаню. До речі, у півфіналі Демчук програв нашому Артему Маньку, який у підсумку став другим.

«Бій за «бронзу» я сам програв. Дуже сильний суперник, я на нього налаштувався. Але кінець поєдинку просто не-

коректно проведений: замість того, щоб спокійно довести його до перемоги за рахунку 13:7... Це моя помилка, мій поспіх, і дуже образливо, тому що на цей бій вийшов мотивованим, зарядженим. Нерви були на максимумі. На жаль, мені дуже образливо, бо це мій основний вид. Я десь сподівався здобути нагороду, але, на жаль, суперники виявилися сильнішими», — визнав Андрій, який іще матиме шанс вибороти нагороди в інших фехтувальних дисциплінах.

Натомість Манько задоволений «сріблом», але каже, що було сумно вигравати у напар-

Із восьми медалей п'ять у перший же день українці вибороли саме в басейні. Фото Національного комітету спорту інвалідів України.

ника по команді.

«Насправді спочатку все було чудово — я вирував емоціями. Але коли вже переміг свого колегу Андрія Демчука, стало трохи сумно. Адже він мій колега, друг, напарник. Раніше взагалі був для мене, як ідол. Він і зараз для мене ідол — у моральному, технічному плані. Сподіваюсь, що досягну його висот. Я дуже радий за цю медаль. Так, вона срібна, не золота, але це теж непогано», — сказав він.

Таким чином, після першого змагального дня «синьо-жовті» замикали топ-5 медального заліку, лідирує із 6 золотими нагородами Австралія.

Загалом же Україну на Паралімпіаді у Токіо представлять

143 спортсмени у 15 видах спорту. Ігри триватимуть 12 днів, протягом них представники 168 країн розіграють 540 комплектів нагород у 22 видах спорту.

«Попри складні пандемічні часи, вирішені всі проблеми з підготовкою до Паралімпіади, з вакцинацією, з екіпуванням. У мене є великі надії на цю збірну. Ми покажемо гідний результат на Паралімпіаді», — сказав перед вильотом в Токіо президент Національного комітету спорту інвалідів України Валерій Сушкевич.

Тим часом у четвер Єлизавета Мерешко здобула свою другу медаль у Токіо, цього разу срібну, на дистанції 200 метрів комплексним плаванням. ■

Олексій ПАВЛИШ

■ ЛІГА ЧЕМПІОНІВ

На те й «джокери»...

«Шахтар» не без долі фарту пройшов до групового етапу Ліги чемпіонів, а Вернидуб творить історію у Молдові

Михайло Мудрик допоміг «Шахтарю» зрівняти рахунок у матчі з «Монако». Фото з офіційного сайту «Шахтаря».

нити хід подій після цього в «монегасок» уже не вистачило ні сил, ні часу.

«Перший тайм, звичайно, був не таким, як ми очікували, але «Монако» — дуже сильна команда. Вони застовували дуже жорсткий пресинг. У нас не було швидкості, але коли Фернандо і Мудрик увійшли в гру, матч зовсім змінився. У нас були проблеми після перерви, але жага до перемоги і бойовий дух допомогли нам, тому зараз ми святкуємо загальну перемогу», — сказав після матчу де Дзербі.

«Дуже щасливий, що ми пройшли в

груповий етап, тому що ці матчі допоможуть стати ще кращими нам усім. Зараз потрібно багато працювати. Зрозуміло, що завдяки нашому досвіду і хорошим якостям ми проведемо класну Лігу чемпіонів», — не приховував оптимізму один із героїв поєдинку Марлос.

Задоволений результатом та своєю грою і Мудрик. «Просто не описати емоції. Заради таких позитивних емоцій, мабуть, і варто жити. Дуже радий, що допоміг «Шахтарю» досягти необхідного результату», — сказав Мудрик.

Таким чином, як і рік тому, Україну

■ ТАБЛО

Ліга Чемпіонів. Плей-оф-раунд кваліфікації. «Шахтар» (Україна) — «Монако» (Монако) — 2:2 (у дод. час; Марлос, 74; Агілар, 114 (у свої ворота) — Бен-Єддер, 18, 39; перша гра — 1:0).

на груповій стадії найпрестижнішого клубного турніру Європи представлять дві команди — «Динамо» (на правах чемпіона не грало кваліфікацію) та «Шахтар», який, крім «Монако», на шляху до еліти ЛЧ здолав попервах бельгійський «Генк». Жеребкування групової стадії відбулося пізно вчора — «гірники» потрапили до третього кошика, а кияни — до останнього четвертого. Минулого сезону, нагадаємо, наші гранди синхронно посіли у своїх групах третє місце та продовжили боротьбу в Лізі Європи.

Окрім двох команд, Україну в Лізі чемпіонів представлятимуть і леґіонери. І якщо представники топчемпіонатів — «Реал» Андрія Луніна, «Атланта» Руслана Маліновського та «Ман. Сіті» Олександра Зінченка — заздалегідь забезпечили собі місце серед 32 найсильніших, то, наприклад, «Бенфіці» Романа Ярмчука та «Шерифу» українського тренера Юрія Вернидуба довелося пробиватись крізь сито кваліфікації. Португальські «орли» не без допомоги українського новачка спочатку здолали московський «Спартак» (в активі Романа — участь у голівій атаці), а потім — і «ПСВ» з Нідерландів (Яремчук віддав асист). А «Шериф» із Молдови взагалі став першим клубом в історії своєї країни, який дійшов до групової стадії ЛЧ. Підопічні Вернидуба, які стартували в першому раунді відбору, на шляху до еліти пройшли албанську «Теуту», вірменський «Алашкерт», сербську «Црвену Звезду» та «Динамо» з Загребя (Хорватія), при цьому в матчах проти сербів і хорватів «Шериф» не вважався фаворитом. ■

НОСТАЛЬГІЯ

«Вікінгія» на Батьківщині

Кетрін Вінник прибула на землю предків

Дара ГАВАРРА

Голлівудська актриса, зірка серіалу «Вікінги» Кетрін Вінник днями відвідала Київ. І в цьому нічого дивного, адже Катерина Вінницька (справжнє ім'я дівчини) — етнічна українка, що народилася в Торонто (Канада), до восьми років розмовляла винятково українською мовою, ходила до «Пласту» та української недільної школи, відвідувала греко-католицьку школу, тож настав час познайомитися з землею предків. Батьки Катерини — родом з України, але під час Другої світової, рятуючись від радянського рабства, їхні родини вимушені були податися на Захід, а згодом і за океан. Татова родина Катерини походить із Борислава та Старого Самбора, а дід, Володимир Вінницький, був січовим стрільцем із 16 літ, приписавши собі роки. Родина Лесі та Романа Вінницьких (батьків актриси) і в Канаді дотримувалася українських традицій (на власному весіллі у 1971 році, наприклад, наречені були одягнені у вишиванки), і доньку виховувала в пошані до всього рідного.

Тепер Кетрін Вінник — відома не лише в себе вдома, у Канаді, а й у Голлівуді, відповідно — по всьому світу і, звісно ж, в Україні, адже актриса знялася не тільки в популярних «Вікінгах», а й у таких відомих стрічках, як «Доктор Хаус», «Повстали з пекла», «Кістки» тощо. У 2002 р. Кетрін наго-

родили як кращу актрису на Нью-Йоркському міжнародному фестивалі незалежного кіно за роль у фільмі «Татова донька», у 2012-му вона отримала нагороду як краща актриса на фестивалі в Беверлі-Хіллз («Дитя повітря»). Крім того, дівчина з дитинства серйозно займалася бойовими мистецтвами, в 13 років отримала перший чорний пояс, стала срібною призеркою Канади з тхеквондо, в 16 — володарка другого дану з карате і третього — з тхеквондо, що неабияк допомагає в професійній кар'єрі актриси.

Та цього літа Катруся (так називають дівчину вдома) вирішила відпочити на своїй історичній Батьківщині, де вона до цього не була ще ні разу, та й прихід є серйозний: цього річ батьки панни Вінницької святкують 50-річчя подружнього життя. Тож родина вирушила до Києва, відвідала чимало історичних місць та мистецьких локацій, про що Кетрін виклала докладні сторіз у своєму інстаграмі. ■

Кетрін Вінник.

ПОРАДИ АСТРОЛОГА

з 30 серпня до 5 вересня

Овен (21.03—20.04). Важко розлучатися зі звичною свободою, але сімейне життя, безсумнівно, має свої принади. Доведеться забути про власні вподобання й приділити увагу дітям.

Дні: спр. — 30; неспр. — 31.
Телець (21.04—21.05). На якій би галузі ви не зосередили увагу, найважливішою складовою вашого успіху все одно стане здоровий спосіб життя. Тому забудьте про шкідливі звички.

Дні: спр. — 2; неспр. — 3.
Близнюки (22.05—21.06). Випадок допоможе вам розкрити приховані таланти. Можливо, ви зважитесь змінити сферу діяльності. Близькі будуть на вашому боці.

Дні: спр. — 30; неспр. — 1.
Рак (22.06—23.07). Відпочинок запам'ятається хорошим сервісом, новими друзями і вечіркою після повернення. Ви відчуете себе господарем долі. Можливий візит далеких родичів.

Дні: спр. — 2; неспр. — 5.

Лев (24.07—23.08). Уважно прислухайтесь до порад близьких. Але так, щоб вони не здогадалися, де в цей момент перебувають ваші думки. Бажано з'їздити у від'їждження.

Дні: спр. — 1; неспр. — 2.
Діва (24.08—23.09). Ви вважаєте, що запорака успіху в швидкості завоювання висот. Стримуйте біг, адже ті, хто поруч із вами, втомилися зустрічати і проваджати.

Дні: спр. — 3; неспр. — 5.
Терези (24.09—23.10). Стосунки з сім'єю та друзями допоможуть легко подолати труднощі. Щоб зробити приємне близьким, подбайте заздалегідь про спільний відпочинок.

Дні: спр. — 30; неспр. — 1.
Скорпіон (24.10—22.11). Друзі, довірившись вашому чуттю, сміливо підуть за вами навіть у дуже ризикований проєкт. Ви не тільки збагатитеся самі, а й виведете інших на шлях процвітання.

Дні: спр. — 31; неспр. — 3.

Стрілець (23.11—21.12). Усі досягнення можливі тільки в єднанні та співробітництві. Знаючи ваші організаторські здібності та почуття обов'язку, начальство доручить вам відповідальну ділянку роботи.

Дні: спр. — 2; неспр. — 4.
Козеріг (22.12—20.01). У професійному плані будуть помітні дві протилежні тенденції. Нові напрями у справах благополучно розвиватимуться, набираючи силу і швидкість.

Дні: спр. — 2; неспр. — 3.
Водолій (21.01—19.02). Підприємці займуться масштабною реорганізацією своєї справи. Не виключені переїзд у новий офіс, ремонт старого приміщення і навіть робота в іншому місті.

Дні: спр. — 31; неспр. — 1.
Риби (20.02—20.03). До чого б ви не доторкнулися — абсолютно все принеситиме прибутки. У вас буде відчуття, що ви граєте в безпрограшну лотерею.

Дні: спр. — 2; неспр. — 5. ■

ПОГОДА

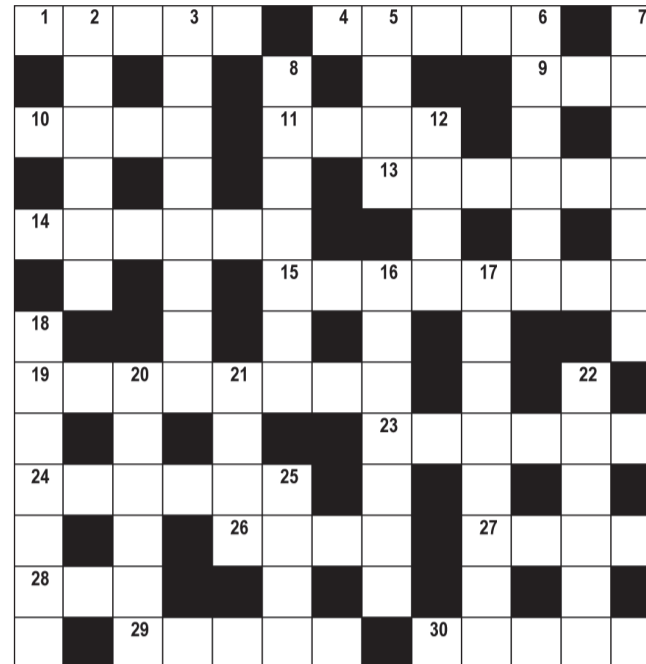
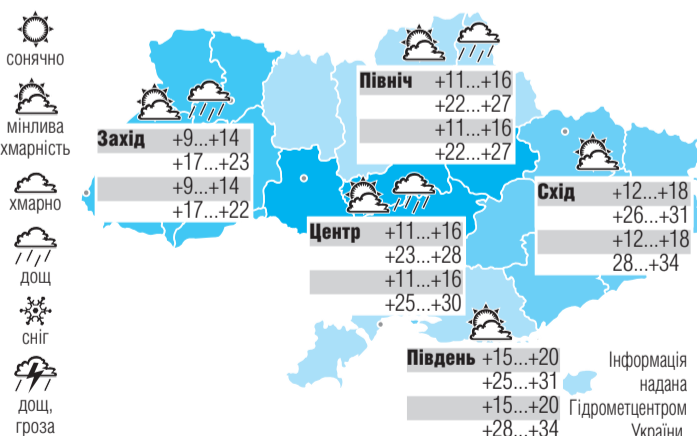
28—29 серпня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без опадів. Вітер південно-західний, 3-8 м/с. Температура вночі +13...+15, удень +24...+26. Післязавтра вночі +13...+15, удень +24...+26.

Миргород: без опадів. Уночі +12...+14, удень +26...+28.
Вінниця: невеликий дощ. Уночі +12...+14, удень +21...+23.
Одеса: без опадів. Уночі +16...+18, удень +25...+27.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, дощ. **Трускавець:** уночі +9...+11, удень +17...+19. **Моршин:** уночі +9...+11, удень +17...+19.

26 серпня температура води в **Чорному та Азовському морях** становила 22-25 градусів, у **Дніпрі** біля Києва — 22.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №80

По горизонталі:

1. Господар у Карпатах. **4.** Неправда, лукавство, омана. **9.** Українська армія, яка воювала і з нацистами, і з НКВС за вільну Україну. **10.** Відомий французький художник-імпресіоніст. **11.** Зрештовувальний канал у Середній Азії. **13.** Інструмент священника для обкурювання димом ладану та інших ароматичних речовин. **14.** Католицький єпископ. **15.** Розмовна назва хустки, пов'язана з колишнім лідером Палестинської Автономії. **19.** Транспортний засіб, який широко використовували війська Третього рейху. **23.** Київський авіаційний завод. **24.** Колишній міністр закордонних справ англійського уряду, який сто років тому першим запропонував лінію кордону між Україною та Польщею. **26.** Швидкісний гоночний автомобіль спеціальної конструкції. **27.** Атомна електростанція на річці Стир. **28.** Герой поеми Котляревського «Енеїда», побратим Евріала. **29.** Місце в церкві, звідки проголошують проповіді. **30.** Лісова ягода, що росте на колочих кущах.

По вертикалі:

2. «Земляний» горіх, який високо цінують кондитери. **3.** Предмет, який «скоротив» час підйому в ліфті.

Кросворд №78 від 20 серпня

ПРИКОЛИ

Зустрічаються двоє друзів. Один скаржиться на безсоння.
— І що ти приймаєш від безсоння?
— Стакан вина кожні дві години.
— І після цього засинаєш?
— Ні, але після цього веселіше не спати.
***
Розмовляють два чоловіки:
— Можеш привітати мене — через тиждень одружуся.
— Наречена красива?
— Та ні. Просто хлопці випити хочуть.
***
Ніч. Темною вулицею йде жінка, за нею крокує чоловік. Жінка не витримує,

обертається і каже:
— Навіщо ви за мною йдете?
— Коли ви обернулися, я поставив собі те саме запитання.
***
Напис на могилі нового росіянина:
«Тут спочиває Саня, чия невтішна вдова тримає ресторан «У Вікі» на Тверській вулиці (відкритий цілодобово)».
***
Родичі хворого приносять лікарю пакет:
— Ми вам тут принесли цукерки, каву, балік, коньяк, ікру, шампанське...
— Хто вам дозволив розпоряджатися моїми грошима?